

DR.10 IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOGA RADA ¹		
PODACI O DOKTORANDU / DOKTORANDICI		
Ime i prezime doktoranda / doktorandice:	Milan Franić, dipl. iur.	
Matični broj doktoranda / doktorandice:	86DGP2019	
OPĆI PODACI O STUDIJU		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet	
Naziv studija:	Doktorski studij pravne znanosti smjer Građanskopravne i obiteljskopravne znanosti	
Naziv partnerske institucije (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Naziv upisanog doktorskog studija na partnerskoj instituciji (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Područje / polje / grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	Društvene znanosti/Pravo/Rimsko pravo	
PODACI O DOKTORSKOM RADU		
Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
Naslov doktorskoga rada:	Na jeziku pisanja rada	Regulae iuris u suvremenoj sudskoj praksi
	Na hrvatskom	Regulae iuris u suvremenoj sudskoj praksi
	Na engleskom	Regulae Juris in contemporary judicial practice
MENTOR(I)		
	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
Mentor:	Prof. dr. sc. Tomislav Karlović	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, Republika Hrvatska
Mentor:		
POVJERENSTVO ZA OCJENU DOKTORSKOGA RADA		
Imenovano povjerenstvo za ocjenu doktorskoga rada ² :	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
	1. Izv. prof. dr. sc. Henrik Riko Held	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, Republika Hrvatska
	2. Izv. prof. dr. sc. Marko Bratković	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, Republika Hrvatska

¹ Ispunjeni obrazac DR.10 poslati u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisan, u nadležnu referadu.

Obrazac popunjava predsjednik Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada.

² 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

	3. Prof. dr. sc. Marko Kambič	Sveučilište u Ljubljani Pravni fakultet, Republika Slovenija
	4. []	[]
	5. []	[]
	6. []	[]
	7. []	[]
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:	Sjednica Vijeća PFZ od 8.7.2026. točka 47.	
OCJENA DOKTORSKOGA RADA		
Oblik pisanja rada:	☒ znanstvena monografija ☐ skandinavski model ☐ umjetnički rad	
Rad se ocjenjuje:	☒ prvi put	☐ nakon dorade
Doktorski rad treba:	☒ prihvatiti ☐ doraditi ☐ odbiti	
Obrazloženje prethodno navedenog mišljenja (uz navođenje izvornog znanstvenog ili umjetničkog doprinosa i novog otkrića):		
Vijeće Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu svojom nas je odlukom (klasa: 007-04/26-01/022, urbroj: 251-55-04-26-45, od 8. srpnja 2026.) imenovalo članovima povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada Milana Franića pod naslovom „Regulae iuris u suvremenoj sudskoj praksi“. Članovi povjerenstva proučili su taj doktorski rad i donijeli ovu ocjenu. Rad se sastoji od ukupno 517 stranica, od čega je prvih 13 stranica formalno-uvodne i osobne prirode (naslovnica, izjava o izvornosti, životopis i bibliografija mentora, prikladni citati, posveta, sadržaj i kratice), zatim prošireni sažetak na hrvatskome i engleskom jeziku, zajedno s ključnim riječima, na ukupno 6 stranica. Tomu slijede 393 stranice strukturiranoga glavnog teksta rada, 101 stranica s popisom literature, propisa, povijesnopравnih izvora i sudskih odluka, te životopis i popis radova autora na dvije stranice. U radu je navedeno ukupno 1188 bilješki ispod teksta, u kojima je navedeno ukupno 210 jedinica literature (knjiga, znanstvenih članaka i sl.), 34 propisa, 6 zbirki rimskih pravnih izvora, 11 antičkih nepravanih izvora, 11 zbirki srednjovjekovnih i novovjekovnih izvora te 5 izvora kanonskoga prava. Empirijskim istraživanjem obuhvaćeno je 2300 pozivanja na pravne regule u odlukama hrvatskih sudova. U radu su navedene i 193 druge odluke hrvatskih i stranih sudova. Strukturalno, rad se osim uvoda i zaključka sastoji od tri temeljna poglavlja: prvoga, posvećenog pravnim regulama u rimskoj pravnoj tradiciji, drugoga, posvećenog pravnim regulama u pozitivnome pravu i trećega, posvećenog empirijskoj analizi pravnih regula u suvremenim odlukama hrvatskih sudova (sve podijeljeno na odgovarajuće podnaslove). U uvodu je izložen predmet istraživanja, odnosno tri aspekta dosadašnjih istraživanja pravnih regula: povijesnopравni, pozitivnopравni (znanstveni) i praktični, te pregled dosadašnjih radova u kojima su obrađeni navedeni aspekti. Pojašnjava se zasebnost pojedinih aspekata i analiza, posebno glede suvremene sudske primjene pravnih regula, te se prepoznaju nedostaci takvih odvojenih pristupa. Doktorand stoga iznosi cilj otklanjanja tih nedostataka sintetskim pristupom. Postavlja sljedeće hipoteze: poredbenopravnu u smislu postavljanja idealnog tipa suvremene sudske primjene pravnih regula, povijesnopравnu radi određenja pravne naravi pravnih regula u rimskom pravu i rimskoj pravnoj tradiciji, te empirijsku koja je usmjerena na analizu sudske prakse kojom bi bio provjeren idealni tip suvremene sudske primjene pravnih regula. Zatim se izlažu struktura, metode i očekivani znanstveni doprinosi rada. U prvome dijelu rada doktorand posebno obrađuje pitanje kada su se i na koji način počele stvarati pravne regule i koja je bila njihova izvorna relevantnost. Početno obrazlaže pojavu pojma pravnih regula, analizirajući uporabu termina <i>regula</i>, <i>regula iuris</i> i <i>regula iuris civilis</i> u pravnim i oratorskim tekstovima, uz kritičko izlaganje		

doktrinarnih pristupa regulama kao metodi i/ili sadržaju. Prateći razvoj rimskoga prava, razmatra izvore iz kojih se može razabrati položaj i uloga pravnih regula u pretklasičnome pravu, te kritički raščlanjuje teze o važnosti utjecaja grčke dijalektičke metode na razvoj regula kao bitnog elementa u razvoju rimske pravne znanosti. Zatim su sistematski grupirani, izloženi i obrađeni tekstovi pripadni klasičnom pravu, koji čine i najveći dio korpusa sačuvanih rimskih izvora. Nakon toga slijedi razmatranje pravnih regula i njihovo mjesto u carskim konstitucijama, odnosno njihova uloga u izvorima postklasičnoga prava te Justinijanovoj kodifikaciji. Doktorand je zatim izložio srednjovjekovna i novovjekovna tumačenja funkcije pravnih regula, kao i primjere primjene samih pravnih regula, na što se nastavlja, kao poveznica na sljedeći dio rada, poglavlje o pravnim regulama u suvremenome privatnom pravu, u okviru kojega je posebna pozornost posvećena djelima pravne znanosti i različitim pristupima koji ih odlikuju. Na kraju poglavlja je međuzaključak u kojemu je, na temelju ranije analize i argumentacije, obrazložena povijesnopravna hipoteza po kojoj su rimske pravne regule u antici, srednjovjekovlju i novovjekovlju metodološki bile kazuističko-dijalektičke naravi, dok su sadržajno imale doktrinarnu, a ne normativnu ulogu.

Kod poredbenopravne analize doktorand se usredotočio na probleme normiranosti pojedinih pravnih regula, tj. njihova položaja i važnosti u kontekstu pozitivnog prava. Sam cilj ovoga dijela rada je opis idealnog tipa poredbenopravne prirode suvremene sudske primjene pravnih regula kojim bi se svaku tu primjenu moglo objasniti, a koji će se moći provjeriti u trećem poglavlju. Do navedenog cilja doktorand dolazi postupno, postavljajući prvo kriterije prema kojima su analizirana postojeća istraživanja suvremene sudske primjene pravnih regula. Riječ je o tri pozitivnopravna aspekta te primjene, a to su svrha, pravna osnova i pravni izvor. Oni čine osnovicu razmatranja u ovome dijelu koje je podijeljeno na tri cjeline. U prvoj su cjelini izložena ranija istraživanja, razvrstana prema tomu odnose li se na pojedine kodificirane *civil law* sustave, na pravo Europske unije, ili na *common law* sustav, da bi na kraju bile utvrđene svrhe: interpretativna i produktivna; tri tipa pravne osnove suvremene sudske primjene pravnih regula: opća pravna načela, pozitivne pravne odredbe i načelo pravnog kontinuiteta *ius commune*; te izvor: pravna doktrina, koja se uzima u navedenim djelima na pet načina.

U sljedećoj cjelini kritički su obrađeni tipovi primjene, a s obzirom na različite oblike svrhe, osnove i izvora. Posebno su detaljno obrazložene, i kritici podvrgnute, teze o pravnim osnovama suvremene sudske primjene pravnih regula iznesene u domaćoj i stranoj pravnoj znanosti, pri čemu je doktorand iznio uvjerljivo argumentirana stajališta o prednostima i nedostacima svake od njih. Također je precizno prepoznao probleme u dosadašnjim studijama kod razlikovanja pravne osnove i izvora suvremene sudske primjene pravnih regula. U pogledu izvora, uz raščlambu dosadašnjih istraživanja, jasno je obrazloženo zašto i kako bi pravna doktrina bila odgovarajući izvor navedene primjene. Konačno, na temelju navedenih analiza, u posljednjemu poglavlju ovoga dijela detaljno su razložene opcije suvremene sudske primjene pravnih regula u pogledu svrhe, pravne osnove i izvora, uz izlaganje doktorandove hipoteze o tomu da je suvremena sudska primjena pravnih regula najčešće interpretativne naravi, uz pravnu osnovu u pozitivnopravnim načelima i pravilima, te izvore u pravnoj doktrini.

U trećemu dijelu rada provedeno je empirijsko istraživanje radi provjere idealnog tipa utvrđenog u prethodnom dijelu. Doktorand je početno analizirao empirijske elemente dosadašnjih istraživanja, domaćih i stranih, nakon čega je detaljno razradio predmet i metodu empirijskoga istraživanja sudske prakse. Argumentirano je obrazloženo zašto je i kako formiran konkretni uzorak sudskih odluka korištenjem baze „SupraNovaltranet“ za odluke donesene u građanskopravnim stvarima od 1. listopada 2016. do 30. rujna 2024., a zatim su izloženi kriteriji probira sudskih odluka, odnosno konkretne pravne regule prema kojima je istražena suvremena hrvatska sudska primjena pravnih regula. Završavajući uvodnu cjelinu ovoga poglavlja, kojom su postavljeni temelji empirijskog istraživanja, doktorand je precizno objasnio metodu kazuističke analize sudskih odluka, definirao označitelje, te izložio prateće empirijske hipoteze s obzirom na korištene označitelje. Nakon toga su iscrpno analizirana pozivanja na pravne regule u odabranome korpusu hrvatske sudske prakse, prema abecednome redoslijedu pravnih regula.

Nastavno na navedenu raščlambu, provedeni su pregled i analiza rezultata. Doktorand je jasno i pregledno, uz tablične prikaze popraćene objašnjenjima i razradom rezultata, izložio koji su se sudovi i u kojem broju pozivali na pravne regule te jesu li ta pozivanja samostalna ili nesamostalna spram propisa i pravne doktrine, iz čega su izvedeni i daljnji zaključci o suvremenoj hrvatskoj sudskoj primjeni pravnih regula. Oni su izraženi u međuzaključku kroz hipoteze, analitički i brojčano utemeljene, po kojima je najviše sudskih pozivanja na pravne regule doktrinarnog pravnog izvora i neproblematične pravne osnove a interpretativne svrhe, da je manje pozivanja na regule s produktivnom svrhom te da je pritom među njima češće riječ o utemeljenosti u doktrini a rjeđe o samostalnoj sudskoj kreativnosti.

Doktorand je u zaključku sažeo i sintetski povezao rezultate istraživanja prethodna tri dijela te hipoteze iznesene i potkrijepljene tim istraživanjem. Polazi od razmatranja i rezultata prvoga dijela prema kojima su pravne regule u tradiciji rimskog prava prema metodi bile kazuističko-dijalektičke, a sadržaju doktrinarne. Na temelju kritičke analize postojećih pozitivnopravnih istraživanja u domaćoj i stranoj romanistici, zaključuje da bi idealni tip suvremene poredbenopravne sudske primjene pravnih regula najčešće imao interpretativnu, a ne produktivnu svrhu, da bi njegova pravna osnova bili u prvom redu pozitivnopravna načela i pravila, a ne opća pravna načela ili *ius commune*, te da bi njihov izvor bio u pravnoj doktrini. Navedeni idealni tip provjeren je i potkrijepljen empirijskim istraživanjem obuhvaćene hrvatske sudske prakse, što je konačno obrazloženo i u zaključku.

Doktorski rad „*Regulae iuris* u suvremenoj sudskoj praksi“ iznimno je temeljita analiza nastanka, relevantnosti i pravnoga položaja rimskih pravnih regula u suvremenoj sudskoj praksi, s vrlo iscrpnim pregledom relevantne literature i pravnih izvora te opsežnom analizom sudske prakse. U njegovoj su pripremi korištene odgovarajuće istraživačke metode pripadne pravu i samoj temi, povijesna, poredbena, normativna, lingvistička, deskriptivna, empirijska, te metode analize i sinteze. Provedena analiza i argumentacija pravno

su uvjerljive i relevantne, a zaključci su znanstveno utemeljeni. Poseban izvorni znanstveni doprinos postoji u pogledu: 1. sustavne i sveobuhvatne analize, kako u kronološkom smislu (od antike do najsuvremenijeg doba) tako i u pogledu iscrpnosti broja analiziranih regula; 2. pripadajućega pravnoteoretskog aparata, kojim su prikladno imenovani različiti relevantni fenomeni u pogledu rimskih pravnih regula i njihove suvremene sudske primjene; te 3. izvornih i relevantnih zaključaka o modalitetima relevantnosti rimskih pravnih regula u suvremenoj hrvatskoj sudskoj praksi, čime je to pitanje dobilo sustavnu i sintetsku znanstvenu obradbu. Postavljanje idealnog tipa suvremene sudske primjene pravnih regula, povijesno i poredbenopravno utemeljenoga, te njegova empirijska provjera, važan su prilog razmatranjima o ulozi i mjestu rimskoga prava danas. Posebnu vrijednost za građansko procesno pravo ima analiza odnosa sudskih pozivanja na pravne regule prema pozitivnim propisima i pravnoj doktrini te njihove uloge u sudskoj argumentaciji. Ovaj rad važan je doprinos hrvatskoj pravnoj znanosti i praksi te udovoljava kriterijima za stjecanje stupnja doktora znanosti.

Mišljenje i prijedlog:

Povjerenstvo smatra da je doktorski rad pristupnika Milana Franića „*Regulae iuris* u suvremenoj sudskoj praksi“ izvorni znanstveni rad koji udovoljava kriterijima za stjecanje stupnja doktora znanosti. Riječ je o radu koji dubinom analize, opsegom istraživanja i metodičkom razrađenošću odgovara standardima doktorskoga istraživanja i pravilima struke. Posebno se ističe sveobuhvatnost analize, sintetski pristup (nasuprot dosadašnjim partikularnim istraživanjima) te relevantni zaključci, kako na doktrinarnoj tako i na praktičnoj razini.

Slijedom navedenoga, Povjerenstvo predlaže Vijeću Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da doktorski rad pristupnika Milana Franića, naslovljen „*Regulae iuris* u suvremenoj sudskoj praksi“, prihvati kao uspješan.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu rada ima izdvojeno mišljenje):

[]

Potpis []

(ime i prezime člana povjerenstva)

Napomena (po potrebi)

[]

Potpisi članova Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada ³ :	Ime i prezime, titula, ustanova, država	Potpis
	1. izv. prof. dr. sc. Henrik Riko Held (predsjednik Povjerenstva)	 HENRIK-RIKO HELD Digitally signed by HENRIK-RIKO HELD Date: 2026.10.14 16:34:43 +02'00'
	2. izv. prof. dr. sc. Marko Bratković	
	3. prof. dr. sc. Marko Kambič	[]
	4. []	[]
	5. []	[]
	6. []	[]

³ 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

	7..	
U <u>Zagrebu</u> , 13. listopada 2026. (mjesto i datum)		

MARKO BRATKOVIĆ
HR-88984598809

Elektronički potpisano
Electronically signed
13.10.2026.18:49:54

Skenirajte za više informacija->
Scan for more information->

CERTILIA

Marko Digitalno potpisal
Kambič Marko Kambič
Datum:
2026.10.14
15:36:11 +02'00'